

Sygn. akt: II AKa 256/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Michał Marzec
Sędziowie	SSA Aleksander Sikora (spr.) SSO del. Marcin Schoenborn
Protokolant	Agnieszka Przewoźnik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Katowicach Andrzeja Kuklisa

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2017 r. sprawy

wnioskodawcy **K. W.**

- o zadośćuczynienie -

na skutek apelacji prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 17 marca 2017 roku

sygn. akt XXI Ko 52/16

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddała wniosek, a kosztami sądowymi w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II AKa 256/17

UZASADNIENIE

K. W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od Skarbu Państwa kwoty 3.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za oczywiście bezpodstawne zatrzymanie w dniu 20 czerwca 2015 roku oraz o zasądzenie kosztów związanych z ustanowieniem w sprawie pełnomocnika procesowego.

Wyrokiem z dnia 17 marca 2017 roku Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie o sygn. akt XXI Ko 52/16 zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy kwotę 2.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za zatrzymanie wnioskodawcy w dniach od 20 czerwca 2015 roku do 22 czerwca 2015 roku, a w pozostałym zakresie roszczenie wnioskodawcy oddalił. Nadto zasądził na rzecz wnioskodawcy kwotę 288 złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa prawnego, a kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa.

Apelację od tego wyroku wniósł Prokurator, zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść wnioskodawcy i zarzucając orzeczeniu obrazę przepisów, a to art. 552a § 1 kpk w brzmieniu do dnia 14 kwietnia 2016 roku oraz art. 552 §

4 kpk i art. 555 kpk w obecnym brzmieniu, mającą wpływ na treść wyroku, poprzez przyjęcie pierwszego z tych przepisów za podstawę korzystnego dla wnioskodawcy orzeczenia z jednoczesnym niekonsekwentnym zastrzeżeniem, iż możliwym byłoby w oparciu o przepis art. XXXV pkt 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Przepisy wprowadzające Kodeks Cywilny przyjęcie rocznego terminu przedawnienia dochodzonego roszczenia, podczas gdy złożenie wniosku o zadośćuczynienie za zatrzymanie dokonane wobec wnioskodawcy, dopiero w dniu 23 grudnia 2016 roku determinowało stosowanie w zainicjowanej w ten sposób sprawie przepisów rozdziału 58 kodeksu postępowania karnego w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 11 marca 2016 roku o zmianie ustawy kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw i pozwalało na uwzględnienie podniesionego na rozprawie przez rzecznika interesu publicznego zarzutu przedawnienia roszczenia, a w konsekwencji jego oddalenia w sytuacji złożenia wniosku po upływie 18 miesięcy od zwolnienia wnioskodawcy. Podnosząc ten zarzut prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie roszczenia wnioskodawcy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje

Kontrola odwoławcza wywołana złożonym środkiem zaskarżenia doprowadziła Sąd Apelacyjny do ustalenia, iż podniesione w nim argumenty są uzasadnione. Zgodzić należy się ze skarżącym, iż Sąd I instancji nieprawidłowo ustalił reżim prawny, w ramach którego poddał ocenie roszczenie wnioskodawcy, w szczególności, co do terminu przedawnienia tego roszczenia. Wszczęcie postępowania w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne zatrzymanie, prowadzonego w oparciu o przepisy rozdziału 58 kodeksu postępowania karnego, następuje w chwili złożenia wniosku z takim roszczeniem do Sądu. W niniejszej sprawie miało to miejsce w dniu 23 grudnia 2016 roku. Stało się to zatem w czasie kiedy obowiązywały już od dnia 15 kwietnia 2016 roku znowelizowane przepisy omawianego rozdziału kpk. Tym samym obowiązywał już także roczny termin przedawnienia roszczeń o odszkodowanie i zadośćuczynienie. W tej sytuacji słuszny jest zarzut podniesiony w apelacji, wskazujący na to, że nieprawidłowo zastosował Sąd I instancji przepis art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2016 roku o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z którym postępowania wymienione w działach XI i XII ustawy zmienianej czyli kodeksu postępowania karnego, wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie nowych przepisów, toczą się do ich zakończenia według przepisów dotychczasowych. Jak już wskazano wcześniej, wszczęcie postępowania w niniejszej sprawie miało miejsce w dniu 23 grudnia 2016 roku, a więc już po wejściu w życie nowelizacji kpk obowiązującej od dnia 15 kwietnia 2016 roku. Nie było więc powodu do stosowania przy rozpoznaniu niniejszej sprawy innego reżimu prawnego niż ten, jaki obowiązywał w chwili zainicjowania postępowania. Oznacza to równocześnie, iż do wniosku złożonego przez K. W. należało odnosić przepisy przewidujące roczny termin przedawnienia roszczeń, liczony od dnia zwolnienia zatrzymanego, co miało w niniejszej sprawie miejsce w dniu 22 czerwca 2015 roku. Przedawnienie roszczenia nastąpiło zatem w dniu 23 czerwca 2016 roku, a dopiero po upływie kolejnych 6 miesięcy złożony został wniosek o zadośćuczynienie. Zasadnie wskazał apelujący, iż takie uchybienie terminowi przez wnioskodawcę uznać należy za znaczne. Trafnie również w apelacji wskazano, iż wnioskodawca miał pełną świadomość przysługującego mu roszczenia ale z jego własnej decyzji, motywowanej zamiarem wytoczenia postępowania przeciwko innym osobom, w innym trybie, wynikał czas złożenia wniosku w sprawie niniejszej. Wynika to wprost z oświadczeń wnioskodawcy na rozprawie. Takie stanowisko wnioskodawcy w zakresie przyczyn uchybienia terminowi wykluczało możliwość uznania, iż uwzględnieniu podniesionego przez prokuratora zarzutu przedawnienia roszczenia sprzeciwiają się zasady współżycia społecznego.

Wskazane okoliczności i ustalenia poczynione w toku postępowania odwoławczego spowodowały konieczność modyfikacji zaskarżonego wyroku w kierunku uwzględnienia podniesionego przez prokuratora zarzutu przedawnienia roszczenia. Skuteczne podniesienie zarzutu przedawnienia implikuje konieczność oddalenia roszczenia wnioskodawcy. Dlatego też Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i oddalił wniosek K. W. w całości, obciążając kosztami postępowania odwoławczego Skarb Państwa.